

Bírálat

Rádics Márta/I.évf./:Ujévtől-Szilveszterig/Az esztendő
jeles napjaihoz fűződő szokások a Somogy megyei Bize
községben/c.dolgozathoz/Kaposvár,1974. 1-79 o.4 kép./

A feldolgozott témában gal szerző nagy és komolyan értékelhető néprajzi anyagot gyűjtött össze. A pusztulásra ítélt népszokások ritka anyagából/merészlés és néhány különleges jelesnapl szokás/a szakemberek számára is hasznosítható adatokat tárt fel. Ezek-a Bize községben gyűjtött-adatok; az újévl regölés, a pünkösdi király és királyné járás stb a régi, középkori hitvilághoz is kapcsolódnak.

A bizei lakosság: német és magyar szokásanyagának ilyen alapos felgyűjtése után szükséges lenne a szomszomi/kaposfői/összehasonlító anyaggyűjtésre is./A bizei lakosság a szomszomi német lakossággal házasódott, illetőleg erős kapcsolatot tartott velük./Az összehasonlító ilyen jellegű néprajzi anyaggyűjtés mellett a szakirodalmat továbbbi-a dolgozatban tapasztalt-felhasználása is fontos.

A dolgozatban felhasznált szakirodalmi anyag a tudományos-bevezető jellegű-tárgyalásban kiegészítő és magyarázó szerepet kapott.

Jó érzékre vall a gyűjtés helyének, céljának és a gyűjtött anyagnek céltudatos, alapos bemutatása. A stílus tömörségét az irodalmi, hangulati képek is inkább szinoszik mint rontják./A felunkban lezajló népszokásokra manár csak úgy tekinthetünk, mint régi, kedves emlékekre, mint egy továtúnó életre."/

A történeti résznél kis kiegészítést tennénk. A levéltári adat kevés van falunkról "megjegyzéshez feltétlenül a birtokunkban kiegészítő meghatározás szükséges./Hiszen éppen a lektor birtokában van nagyobb számú oklevelos és egyéb forrásanyag/

A szerző józan visszafogottságát-az értékelő és a bemutató fejezetnél-külön értékelhetjük./Az adattári anyagban teljességében szereplő gyűjtésből a legjellemzőbbeket válogatta ki, s ezzel elkerülte a felesleges ismétléseket./A rövidebb, tömörített mondatok használata talán az un. tudományos stílus fokozottabb elérését segíthette volna.

Az Adattári részben a kronológiai sorrendet követő témabemutató, illetőleg adatközlés tájnyelvi lejegyzése szakszerű. Az énekek leköttázása a jövőben talán saját erőből is történhet./készség kifejlesztése és gyakorlás/

Értékes, hogy a regölők, az ujévi, a viskeresztii köszöntők, a Hároskirályok verése mellett alapos feldolgozást kapott a farsanggal, valamint a lányok férjhezmenetelével kapcsolatos gazdag szokásanyag.

A széles adatgyűjtésre támaszkodó dolgozat hitelesen bizonyítja és feltárja a faluai nép régi babonavilágának, az egyházi ünnepek hatására kialakult szokásanyagának, valamint a földdel, a természettel és nem utó³⁶képpen a házassággal kapcsolatos -egy-egy falura jellemző és kötelező szokásvilágát. Ugyanakkor javasoljuk a bizei német hagyományok további fokozott felgyűjtését./ritka, egyedi anyag található/

Összefoglalva véleményünket a dolgozat stílusa és terminológiai használata jó. A széles, alapos anyaggyűjtés arányosnak és egységesnek mondható szerkesztési elv alapján készült. A fenti néprajzi anyag feldolgozása a szakirodalom pontos felhasználásával ^{történet} készült. A gyűjtött anyagban a szakemberek számára is található egyedi forrás. /Az értékes dolgozat írójának a további forrás és szakirodalmi kutatást-intenzív és több községre kiterjedő-feldolgozást javasoljuk./

A fentiek figyelembevételével feltétlenül javasoljuk az OSZE-én való részvételre a munkát.

Kaposvár, 1974 III.1-én

Mayer Kálmán
dr. Mayer Kálmán
régész-muzeológus

25a-85